

Subsidistan in Vlaanderen

Brecht van Zwam

27 februari 2014

Inhoudstafel

- Inleiding
- Subsidies als beleidsinstrument
- Het begrip subsidie
- Vlaamse subsidiestelsels
- Toetsing Vlaamse subsidiestelsels
- Aanbevelingen

Inleiding

- Veelgebruikt beleidsinstrument
- Vlaanderen: geen transparant subsidieoverzicht
- Nederland: Subsidieoverzicht Rijk
- Gedragsverandering
- Geschiktheid, evenredigheid en noodzakelijkheid
- Nood aan toetsingskader

Subsidies als beleidsinstrument (1)

- Maatschappelijke problemen aanpakken
- Economische theorie: 4 marktimperfecties
- Overheidsoptreden: allocatie / distributie / stabilisatie
- Beleidsinstrumenten: gedrag beïnvloeden

Subsidies als beleidsinstrument (2)

- Positieve effecten van subsidies:
  - ❖ Spill-over effecten
  - ❖ Activiteiten levensvatbaar maken
  - ❖ Publieke goederen
  - ❖ Additionaliteit
  - ❖ Hoge mate van aanvaarding

Subsidies als beleidsinstrument (3)

- Negatieve effecten van subsidies:
  - ❖ Opportuniteitskost
  - ❖ Economische distorsies
  - ❖ Welvaarts(her)verdeling
  - ❖ Transfer efficiency
  - ❖ Environmentally harmful subsidies
  - ❖ Politiek cliëntelisme
  - ❖ Subsidie-infuus

Het begrip subsidie (1)

“elke vorm van financiële ondersteuning die wordt verstrekt door een instantie die tot de overheid behoort, voor een door derden georganiseerde activiteit die het algemeen belang dient, ongeacht de benaming die aan die ondersteuning wordt gegeven, en ongeacht de benaming of de aard van de akte waarmee ze wordt toegekend, met uitsluiting evenwel van de dotaties die door de Vlaamse Gemeenschap worden verstrekt aan het Vlaams Parlement of aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie, en van de toelagen die worden toegekend aan de Vlaamse rechtspersonen vermeld in artikel 4, § 1, 2°.”

Het begrip subsidie (2)

- Soorten subsidies:
  - ❖ Werkingsubsidie
  - ❖ Investeringsubsidie
  - ❖ Projectsubsidie
- Vlaams regelgevend kader:
  - ❖ Rekendecreet
  - ❖ Besluit betreffende de regels inzake subsidiëring

Vlaamse subsidiestelsels (1)

- Gebrek aan transparante gegevens
- Welke Vlaamse subsidies? => 70 mandagen
- Drie analyses:
  1. Aantal subsidieregelingen in Vlaanderen
  2. Subsidiebudget in Vlaamse begroting
  3. Subsidieoverzicht o.b.v. parlementair controlerecht

Vlaamse subsidiestelsels (2)

Beleidsdomein	Aantal subsidieregelingen /-besluiten
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid	1
Bestuurszaken	8
Financiën en Begroting	3
Internationaal Vlaanderen	12
Wetenschap en Innovatie	27
Onderwijs en Vorming	11
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	126
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	n.b.
Werk en Sociale Economie	14
Landbouw en Visserij	19
Leefmilieu, Natuur en Energie	43
Mobiliteit en Openbare Werken	8
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	30
TOTAAL	302

Vlaamse subsidiestelsels (3)

Beleidsdomein	Bedrag
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid	34.222
Bestuurszaken	52.652
Financiën en Begroting	40.967
Internationaal Vlaanderen	57.489
Economie, Wetenschap en Innovatie	456.429
Onderwijs en Vorming	205.316
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	2.894.579
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	412.604
Werk en Sociale Economie	766.684
Landbouw en Visserij	85.877
Leefmilieu, Natuur en Energie	71.625
Mobiliteit en Openbare Werken	16.346
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	211.303
TOTAAL	5.306.093

Vlaamse subsidiestelsels (4)

Soort subsidie	Aantal	Bedrag	Percentage
projectsubsidie	251	173.540.168	3%
werkingsubsidie	459	4.645.353.241	82%
investeringsubsidie	229	543.754.114	10%
project- en werkingsubsidie	11	68.344.883	1%
project- en investeringsubsidie	3	110.944.479	2%
werkings- en investeringsubsidie	3	1.257.179	0%
n.b. (niet bepaald)	19	88.927.000	2%
TOTAAL	975	5.632.121.064	100%

Vlaamse subsidiestelsels (5)

Beleidsdomein	Bedrag
Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid	32.552.500
Bestuurszaken	80.421.140
Financiën en Begroting	1.926.000
Internationaal Vlaanderen	82.715.675
Economie, Wetenschap en Innovatie	625.370.000
Onderwijs en Vorming	205.316.000
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	3.100.822.852
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	600.383.141
Werk en Sociale Economie	810.453.927
Landbouw en Visserij	21.921.000
Leefmilieu, Natuur en Energie	253.592.749
Mobiliteit en Openbare Werken	98.156.772
Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed	549.175.310
TOTAAL	6.462.807.066

Toetsing Vlaamse subsidiestelsels (1)

- Noodzakelijkheid
- Geschiktheid / effectiviteit
- Evenredigheid / efficiëntie
- Onmisbaarheid
- Uitvoerbaarheid
- Handhaafbaarheid

Toetsing Vlaamse subsidiestelsels (2)

- Subsidies voor de automobielsector
  - ❖ Agentschap Ondernemen
  - ❖ IWT
  - ❖ Flanders Drive
- 1999-2011: 208,3 miljoen euro

Toetsing Vlaamse subsidiestelsels (3)

- Noodzakelijkheid
  - ❖ Compenseren van torenhoge lasten
  - ❖ Subsidies niet nodig ingeval van gezonde fiscaliteit
  - ❖ Wel meerwaarde voor O&O
- Geschiktheid
  - ❖ Verbetering op lange termijn nastreven
  - ❖ Automobiellindustrie in Vlaanderen houden
  - ❖ Opel Antwerpen en Ford Genk bewijzen het tegendeel

Toetsing Vlaamse subsidiestelsels (4)

- Evenredigheid
  - ❖ Werkgelegenheid in autosector zal jaar na jaar dalen
  - ❖ Merendeel subsidies naar grote producenten
- Uitvoerbaarheid / handhaafbaarheid
  - ❖ Bedrijven hebben geen subsidies nodig
  - ❖ Minder subsidies => minder ambtenaren

Aanbevelingen

- Aantal subsidieregelingen beperken
- Afstemming tussen verschillende entiteiten
- Duidelijk en transparant subsidieoverzicht
- Subsidies moeten SMART zijn
- Evaluatie op basis van toetsingskader
- Ineffectieve en/of inefficiënte subsidies afschaffen
- Evenwicht tussen administratieve last en controle